

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2075/2021
08.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Драгаш адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ обоје из ..., чији је пуномоћник Предраг Басарић адвокат из ..., ради накнаде материјалне штете, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6624/19 од 01.07.2020. године, у седници већа одржаној дана 08.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6624/19 од 01.07.2020. године, става првог изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6624/19 од 01.07.2020. године, става другог - усвајајућег дела, трећег и четвртог изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Панчеву П 103/17 од 09.05.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен прецизирани тужбени захтев и обавезани тужени да на име причињене материјалне штете и изгубљене добити солидарно исплате тужиоцу износ од 4.304.700,00 динара са каматом по Закону о затезној камати на износ од 2.055.012,00 динара почев од 16.09.2013. године до исплате, а на износ од 2.249.688,00 динара почев од 16.09.2013. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је преостали део прецизираног тужбеног захтева којим је тужилац тражио да се тужени обавезу на солидарну исплату накнаде материјалне штете и изгубљене добити у износу преко досуђеног од 4.304.700,00 динара па до траженог од 8.577.370,00 динара, као и да му на досуђени износ материјалне штете од 2.055.012,00 динара плате камату по Закону о затезној камати за период од 01.06.2010. године до 15.09.2013. године а на износ измакле добити од 2.249.688,00 динара плате камату по Закону о затезној камати за период од 01.07.2011. године до 15.09.2013. године. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен снижени противтужбени захтев и обавезан тужилац да на име накнаде штете исплати туженима износ од 2.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате са каматом по стопи Европске централне банке почев од 01.10.2015. године до исплате. Ставом четвртим изреке,

одбијен је преостали део противтужбеног захтева за исплату законске затезне камате на износ главнице од 2.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате за период од 01.01.2014. године до 30.09.2015. године. Ставом петим изреке, обавезани су тужени да солидарно исплате тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 1.033.126,00 динара са каматом по Закону о затезној камати почев од дана извршности пресуде до исплате. Ставом шестим изреке, одбијен је захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на трошкове парничног поступка за период од дана пресуђења до дана извршности.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6624/19 од 01.07.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужених и потврђена пресуда Вишег суда у Панчеву П 103/17 од 09.05.2019. године у ставу првом, четвртном и петом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Панчеву П 103/17 од 09.05.2019. године у другом ставу изреке тако што су тужени обавезани да на име изгубљене добити исплате тужиоцу износ од 94.947,90 динара са каматом по Закону о затезној камати почев од 16.09.2013. године до исплате, а тужбени захтев је одбијен до траженог износа од 8.577.370,00 динара са каматом на тај износ по Закону о затезној камати почев од 01.06.2010. године до исплате, као и за законску затезну камату на износ од 94.947,90 динара почев од 01.06.2010. године до 15.09.2013. године. Ставом трећим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Панчеву П 103/17 од 09.05.2019. године у трећем ставу изреке тако што је одбијен противтужбени захтев којим су тужени тражили да се тужилац обавезе на исплату накнаде штете у износу од 2.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате са каматом по стопи Европске центарлне банке почев од 01.10.2015. године до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да на име трошкова другостепеног поступка плате тужиоцу износ од 25.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени су благовремено изјавили ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је дао договор на ревизију и предложио да се иста одбаци као недозвољена или одбије као неоснована, а тужени обавезу да му солидарно накнаде трошкове парничног поступка поводом тог правног лека.

По оцени Врховног касационог суда, ревизија тужених изјављена против дела другостепене пресуде којим је одбијена њихова жалба, није дозвољена.

Одредбом члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП прописано је да је ревизија недозвољена ако је изјављена против пресуде против које по закону не може да се поднесе (члан 403. став 1. и 3), осим из члана 404. тог закона.

Тужени ревизију нису изјавили са позивом на одредбу члана 404. ЗПП, нити из њене садржине произилази да је изјављена из неког од разлога предвиђеног том одредбом. Одредбом члана 403. став 1. ЗПП прописано је да странке могу изјавити ревизију против правноснажне пресуде донете у другом степену. Према трећем ставу те одредбе, ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност

предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Вредност предмета спора побијаног дела другостепене пресуде којим је одбијена жалба тужених и потврђена првостепена пресуда у делу којим је усвојен тужбени захтев износи 4.304.700,00 динара. Тај износ нижи је од динарске противвредности 40.000 евра која је у време подношења тужбе (16.09.2013. године), обрачуната по средњем курсу Народне банке Србије (1 евро = 114,7840 динара), износила 4.591.360,00 динара. Тим делом другостепене пресуде потврђена је пресуда нижестепеног суда и у погледу споредног потраживања тужених - законске затезне камате на новчани износ потраживан противтужбом, у висини динарске противвредности од 2.000 евра.

Следствено изложеном, на основу члана 410. став 2. тачка 5. и члана 413. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Ревизија тужених, изјављена против пресуде другостепеног суда у делу којим је преиначена првостепена пресуда је дозвољена, у смислу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Испитујући правилност побијане другостепене пресуде у том делу, у складу са чланом 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужених није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нису основани наводи ревидента о постојању битних повреда одредаба парничног поступка из става првог наведеног члана. Другостепени суд је прихватио чињенично стање које је утврдио првостепени суд (није побијано ревизијом у смислу члана 407. став 2. ЗПП), због чега нема повреде правила о оцени доказа из члана 8. ЗПП учињене у другостепеном поступку. Нема ни погрешне примене одредбе члана 383. став 3. и 4. ЗПП јер се расправа пред другостепеним судом не заказује увек када је у истој парници првостепена пресуда већ једанпут била укинута, већ само ако је ожалбена пресуда заснована на погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању или ако су у поступку пред првостепеним судом учињене битне повреде одредаба парничног поступка. У конкретном случају, другостепени суд је оценио да у првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка на које пази по службеној дужности, односно на које се указује жалбама странака, као и да не постоје недостаци у утврђеном чињеничном стању.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и тужени ББ били су у закупном односу пољопривредног земљишта, уређеном писаним уговором о закупу од 11.10.2007. године. По том уговору тужени ББ дао је у закуп тужиоцу и трећем лицу - Зорану Николићу пољопривредно земљиште у површини од 100 катастарских јутара на одређено време од 01.11.2007. године до 01.11.2012. године, за уговорену годишњу закупнину од 20.000 евра. Уговорено је да је рок плаћања закупнине битан елемент уговора и да се у случају задоцњења уговор о закупу раскида даном наступања тог услова, а закупци искључују из права на даље коришћење земљишта које је предмет закупа са правом на накнаду нужних трошкова његове обраде. Припремљени писани

уговор о закупу пољопривредног земљишта у површини од 130 катастарских јутара, са датумом 26.03.2010. године, на одређено време - од 01.01.2010. године до 01.01.2015. године, странке нису потписале. И тим уговором била је уговорена закупнина од 200 евра по једном катастарском јутру, у укупном износу од 26.000 евра за целу површину земљишта, са роком плаћања у две рате - до 01.03, односно 01.10. у свакој години закупа, као битан елемент уговора са свим последицама непоштовања као у уговору о закупу од 11.10.2007. године. Између странака су 26.03.2010. године закључена и у Месној канцеларији „ГГ“ оверена да уговора о кор ишћењу земљишта без накнаде за период од пет година, на основу којих је тужилац остварио право на субвенције. Правноснажном пресудом П 543/11 од 01.10.2013. године утврђена је ништавост тих уговора. Тужилац није платио први део закупнине за 2010. годину у износу од 13.000 евра до 01.03.2010. године, нити до истека времена за које је продужен рок плаћања до 01.05.2010. године. Закупнина није плаћена ни накнадно, на усмене позиве закупадача - туженог ББ, који је зато 06.09.2010. године писаним путем обавестио тужиоца да се уговор о закупу сматра раскинутим и позвао га да му у року од осам дана достави обрачун нужних трошкова обраде земљишта. Тужени су у посед земљишта које је било предмет закупног односа ступили 09.09.2010. године и до 17.09.2010. године су обрадили сав кукуруз са тог земљишта. Обрани кукуруз тужени су продали Предузећу „ДД“ ДОО по цени од 6.985.163,34 динара. Тужени су након тога закључивали уговоре о закупу земљишта са другим закупцима који на основу тих уговора нису могли остварити право на субвенције јер је код Управе за трезор Министарства финансија тужилац, односно његово пољопривредно газдинство било пријављено за субвенције на земљишту, предмету тих уговора о закупу. Због тога су тужени за 2.000 евра умањили закупнину уговорену са закупцем БЂ, са којим су 24.08.2015. године закључили уговор о закупу земљишта.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је правилном применом материјалног права одлучио о висини штете коју потражује тужилац.

По престанку уговора о закупу тужени нису омогућили тужиоцу да са закупљеног земљишта обере кукуруз који је посејао, већ су то они учинили и обрани кукуруз продали. На тај начин ускратили су тужиоцу добит коју би по редовном току ствари остварио продајом кукуруза (члан 189. став 1, и 3. Закона о облигационим односима). Висину изгубљене добити другостепени суд је утврдио на основу прихода који су тужени остварили продајом кукуруза, умањеног за трошкове обраде земљишта и закупнину за земљиште у површини од 105 катастарских јутара које је тужиоцу предато на обраду и са ког су тужени скинули усеви.

Правилна је и одлука другостепеног суда о противтужбеном захтеву за накнаду штете у висини од 2.000 евра, у износу за који су тужени умањили закупнину закупцу БЂ зато што није могао остварити право на субвенције. Ово право остварује се код надлежног министарства, па би евентуално право на накнаду штете по том основу тужени могли остварити на основу члана 172. Закона о облигационим односима, ако је државни орган поступао незаконито или неправилно јер је исплаћивао субвенције тужиоцу који није био купац земљишта, а одбио захтев његовог закупца за њихову исплату.

Из наведених разлога, налазећи да нису основани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права, одлучено је као у другом ставу изреке.

Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног касационог суда, нису били нужни. Због тога је, на основу члана 165. став 1. у вези члана 154. став 1. ЗПП, одлучено као у трећем ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић